

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління підприємництвом

Кафедра менеджменту організацій та ЗЕД

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Кузнецова І.О.

“   ”   _____ 2018 року

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього рівня бакалавр зі спеціальності 073

«Менеджмент» за темою:

«Управління продуктивним портфелем ПрАТ «Європейський страховий альянс»

Виконавець: студентка 4-го курсу
напряму підготовки: «Менеджмент»

А. Ю. Варченко _____

Керівник: к.е.н., ст.викл.
Кузнецов Андрій Миколайович

ОДЕСА
2018

АНОТАЦІЯ

Варченко А.Ю. «Управління продуктивним портфелем ПрАТ «Європейський страховий альянс»»

Метою роботи є аналіз науково-методичних засад управління продуктивним портфелем страхової компанії та розробка практичних рекомендацій щодо управління продуктивним портфелем страхової компанії в процесі трансформації страхового ринку та за умов набуття визначальної ролі нетрадиційних каналів реалізації послуг фінансових установ.

Для досягнення зазначеної мети було поставлено і вирішено наступні завдання:

- визначена теоретичні основи формування страхового портфеля;
- досліджено методи управління страховим портфелем страховика;
- виконано аналіз вітчизняного страхового ринку;
- проведено SWOT – аналіз ПрАТ «Європейський страховий альянс» ;
- запропоновані практичні маркетингові рекомендації щодо покращення якості управління продуктивним портфелем за каналами продажів.

Практичне значення дипломної роботи полягає в тому, що розроблені документи можуть бути використані в практичній діяльності ПрАТ «Європейський страховий альянс».

Ключові слова: страховий портфель, страхова компанія, страхові послуги, канали продажів страхової компанії.

Рік виконання дипломної роботи -2017-2018 рр.

Рік захисту роботи – 2018р.

Дипломна робота містить 61 сторінку, 19 таблиць, 7 рисунків, список літератури з 49 найменувань.

ЗМІСТ

	стор .
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТОВИМ ПОРТФЕЛЕМ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ	
1.1. Теоретичні основи формування страхового портфелю страховика	5
1.2. 1.2 Методи управління страховим портфелем страховика	11
1.3 Теоретичні і практичні аспекти управління страховим портфелем в Україні	19
РОЗДІЛ 2. . УПРАВЛІННЯ ПРОДУКТОВИМ ПОРТФЕЛЕМ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ НА ПРИКЛАДІ ПРАТ "ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТРАХОВИЙ АЛЬЯНС»	
2.1. Сучасні тенденції на страховому ринку України	26
2.2. Аналіз основних показників діяльності ПрАТ «Європейський страховий альянс»	35
2.3. Аналіз системи управління ПрАТ «Європейський страховий альянс»	40
2.4 Заходи покращення управління продуктивним портфелем ПрАТ «Європейській страховий альянс» за каналами продаж	46
ВИСНОВКИ..	55
Список використаних джерел	57

ВСТУП

Страхові компанії відіграють провідну роль у становленні та подальшому розвитку країн з перехідною економікою, їхня спроможність нівелювати різні несприятливі події, а також бути активними інвесторами на фінансовому ринку стимулюють трансформаційні процеси в економіці. У той самий час ефективне функціонування самих страхових компаній забезпечується реалізацією значної кількості управлінських процесів, базовим з яких є формування оптимального страхового портфеля. Уся поточна й перспективна діяльність страхової компанії залежить від обсягу і якості страхового портфеля, від якого, у свою чергу, залежать не тільки основні показники діяльності компанії (обсяги надходжень страхових платежів, виплат страхового відшкодування, рівень рентабельності, конкурентні позиції компанії, зокрема частка ринку), але й такі важливі характеристики, як платоспроможність та фінансова стійкість. У сучасних умовах завдання управління страховим портфелем актуалізується, перш за все, унаслідок появи ризиків, зумовлених розвитком інформаційних технологій і автоматизованих систем управління, а також ризиків, що виникають у результаті трансформаційних тенденцій щодо конвергенції та інтеграції сегментів фінансового ринку раніше не пов'язаних між собою. Крім того, необхідність дослідження питань управління страховим портфелем зумовлюється появою нових інструментів мінімізації ризиків, що дозволяють змінювати підходи до формування страхового портфеля, включаючи в нього більше спеціалізованих і масштабних ризиків без загрози втрати платоспроможності компанії. Отже, виникає об'єктивна необхідність у розвитку та вдосконаленні підходів до управління страховим портфелем страхових компаній з урахуванням сучасних тенденцій розвитку фінансового ринку, зокрема його трансформації під впливом глобалізаційних процесів.

Об'єктом дослідження виступає страхова компанія ПрАТ «Європейський страховий альянс», предметом діяльності якої є надання послуг страхування ризиків.

Предметом дослідження є економіко-організаційні фактори формування та управління продуктовим портфелем страхової компанії.

Метою даної роботи є аналіз науково-методичних засад управління продуктовим портфелем страхової компанії та розробка практичних рекомендацій щодо управління продуктовим портфелем страхової компанії в процесі трансформації страхового ринку та за умов набуття визначальної ролі нетрадиційних каналів реалізації послуг фінансових установ.

Для досягнення зазначеної мети нами було поставлено і вирішено наступні завдання:

- визначена теоретичні основи формування страхового портфеля;
- досліджено методи управління страховим портфелем страховика;
- виконано аналіз вітчизняного страхового ринку;
- проведено SWOT – аналіз ПрАТ «Європейський страховий альянс» ;
- запропоновані практичні маркетингові рекомендації щодо покращення якості управління продуктовим портфелем за каналами продажів.

Практичне значення дипломної роботи полягає в тому, що розроблені документи можуть бути використані в практичній діяльності ПрАТ «Європейський страховий альянс».

ВИСНОВКИ

За результатами дипломної роботи зроблено наступні висновки:

1. Встановлено, що сутність страхового портфелю може розглядатися через призму абсолютних показників, вартісних показників та з точки зору каналів продажу.

2. З'ясовано, що між видами і типами страхового портфеля можна встановити відповідність за ознаками дохідності, рівня ризику, структури і фінансової стійкості портфеля. Збалансованим страховим портфелем, незалежно від його типу і виду, запропоновано вважати портфель, для якого забезпечується таке співвідношення дохідності, вищої за встановлений мінімальний рівень, та ризику, який не перевищує максимально допустимий рівень, при якому зберігається фінансова стійкість страхової компанії, її здатність розрахуватися за страховими зобов'язаннями.

3. Обґрунтовано, що процес управління страховим портфелем включає: стратегічне управління портфелем (вибір цілей, способу управління, типу і виду страхового портфеля) та поточне управління – управління ризиками, що пропонуються на страхування, та управління ризиками, прийнятими на страхування. З метою оптимізації страхового портфеля на етапі поточного управління застосовуються такі інструменти, як тарифна політика, політика врегулювання збитків, політика диверсифікації каналів продажу. Недоліки в будь-якій із зазначених сфер чи бізнес-процесах відображаються і на якості та збалансованості страхового портфеля.

4. Визначено, що на сучасному етапі загальний вектор змін в політиці страхових компаній щодо формування та управління страховим портфелем зумовлений впливом трансформаційних тенденцій в інформаційному просторі.

5. За результатами аналізу оснговних напрямків діяльності розраховано, що більшість показників фінансової стійкості та платоспроможності Товариства мають фактичні значення, які перевищують нормативні, та порівняно з попереднім звітним періодом зберігається тенденція до

збільшення цих показників, що характеризує фінансове положення Товариства як фінансово стійке та платоспроможне.

6. З метою збільшення виручки і максимізації чистого прибутку за рахунок скорочення витрат на оплату праці страхових агентів, пропонується освоїти новий канал продажів страхових продуктів за допомогою мережі Інтернет.

7. Розрахунок економічної ефективності впровадження нового каналу продажів є економічно ефективним і термін окупності проекту при реалізації будь-якого сценарію складе не більше місяця.

Таким чином при реалізації песимістичного сценарію чистий прибуток у порівнянні з 2017 роком збільшиться в 4 рази, при реалізації найбільш ймовірного сценарію чистий прибуток збільшиться в 6 разів, при реалізації оптимістичного сценарію чистий прибуток збільшиться в 11 разів.

Список використаних джерел

1. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізм забезпечення). – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004.
2. Внукова Н. М. Адаптація вимог Solvency II до умов функціонування страхового ринку України // Фінанси України. – 2013. – №9. – С. 76-82.
3. Гаманкова О. О. Методи державного регулювання ринку страхових послуг // Формування ринкових відносин в Україні. – 2009. – №10. – с.71-73.
4. Козьменко О. В. Страховий ринок України у контексті сталого розвитку. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2017.
5. Горбунова Э. Достигая цели: организационное развитие Росатома [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.up-pro.ru/library/strategy/management/org-razvitie-rosatom.html>.
6. 7 нот менеджмента. Настольная книга руководителя / В. Кондратьев А. Бочкарев, В. Краснова и др. – М.: Эксмо, 2008.
7. Бланд Д. Страхование: принципы и практика. – М. : Финансы и статистика, 2000.
8. Минцберг Г. Структура в кулаке: создание эффективной организации. – СПб. : Питер, 2004.
9. Страхування / кер. авт. кол. і наук. ред. С. С. Осадець. – К. : КНЕУ, 1998.
10. Бондар Н. М. Організаційна структура підприємства [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://businessconsultant.com.ua/publicaciub104.html>.
11. Financial services customers call for a human touch in the digital age [Electronic source] / Avaya : official website. – Mode of access: <http://www2.avaya.com/mea/about-avaya/newsroom/news-releases/2014/pr-010414.asp>.
12. Організаційна структура ПрАТ «Страхова група «ТАС» [Електронний ресурс] // ПрАТ «Страхова група «ТАС» : офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://www.tas-insurance.com.ua/ru/about/common>.
13. Мальцева В. В. Страховий продукт: визначення, структура та

характеристика якості // Економічний вісник Донбасу. – 2014. – №1. – С. 93-98.

14. Ткаченко Н. В. Фінансова стійкість страхових компаній: теоретичні підходи // Фінанси України. – 2009. – № 6. – С. 104–121.

15. Рейтман Л. И. Страхование дело. – М. : АНКЛ, 1992.

16. Баранов А. Л. Теоретичні засади управління страховим портфелем // Ринок цінних паперів України. – 2006. – № 3-4. – С. 35–38.

17. Юлдашев Р. Т. Страховой бизнес: Словарь-справочник. – М. : Анкил, 2005.

18. Яшина Н. М. Страховой портфель как основа обеспечения финансовой устойчивости страховой организации // Финансы и кредит. – 2007. – № 20. – С. 84 – 87.

19. Ефимов С. Л. Экономика и страхование: Энциклопедический словарь. – М. : Церих-ПЭЛ, 1996.

20. Рязанцев Р. А. Страховой портфель страховой организации: теоретический аспект [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/>.

21. Сушко В. А. Страхование: Словарь-справочник. – М. : Книжный мир, 1999.

22. Дрібноход А. О. Підхід щодо вибору страхового портфеля за цілями страховика // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». –

23. Диба М. І. Основні джерела фінансових ризиків // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 101–111.

24. Сороківська М. В. Управління фінансовими ризиками страхових компаній : Автореф. дис...канд. екон. наук. – Львів, 2009.

25. Страхування: теорія та практика : навч. посіб. / [Внукова Н. М., Временко Л. В., Успенко В. І. та ін.] ; за заг. ред. Н. М. Внукової. – 2-ге вид., переробл. та доп. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 656 с.

26. Баранов А. Л. Збалансованість страхового портфеля та його вплив на фінансову надійність страховика // Ринок цінних паперів України. – 2006. – № 9-10. – С. 65–71.

27. Страхування / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Р. В. Пікус та ін. – К. : Знання, 2008.
28. Ареф'єва О. В. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки //Актуальні проблеми економіки. – 2009. – №1. – С. 98–103.
29. Иващенко Г. В. О понятии «безопасность» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://credonew.ru/content/view/207/25>.
30. Закон України № 85/96-ВР від 7.03.1996 р. «Про страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>
31. Козьменко О. В Аналіз структури ринку перестраховання в Україні, перестраховання екологічних ризиків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6263/1/kozmenko% 20ov,%202009.pdf](http://dspace.uabs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/6263/1/kozmenko%20ov,%202009.pdf).
32. Басовский Л. Е. Менеджмент. – М. : ИНФРА-М, 2000.
33. Бондаренко А. В. Теоретические основы финансовой результативности субъектов реального сектора экономики // Экономика і організація управління. – 2012. – №2(12) . – С. 87-97.
34. Глазунов А. В. Оценка результативности должна быть результативной // Методы менеджмента качества. – 2006. – № 4. – С. 17-18. Долан Э. Дж., Доминенко Б. И. Экономикс: англо-русский словарь-справочник. – Москва : Лазурь, 1994.
35. Друкер П. Эффективное управление. – М.: Изд-во «Астрель», 2004.
36. Клименко С. М. Регулювання результативності управління підприємством // Стратегія економічного розвитку України. – 2012. – № 31. – С.139-145.
37. Кузьмін О. Є. Основи менеджменту. – К. : Академвидав, 2003.
38. Мескон М. Х. Основы менеджмента. – М.: Дело, 1992.
39. Эффективность деятельности приватизированных предприятий и отраслей: методические вопросы анализа / Ю. В. Перевалов, И. Є. Гимади, В. В. Добродей // Общество и экономика. – 1997. – № 9-10. – С. 23-26.

40. Подольчак Н. Ю. Проблеми оцінювання та регулювання соціально-економічної ефективності систем менеджменту машинобудівних підприємств. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010.

41. Поршнев А. Г. Качество, результативность и эффективность менеджмента» [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.econfin.ru/rus/library/stratmanage/agentconf/index.php?10843>.

42. Стешенко Л. І. Концептуальні основи ефективності та результативності // Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. – 2012. – №4. – С. 21-24.

43. Федулова Л. І. Менеджмент організацій. – Львів, 2002.

44. Шеремет А. Д., Сайфулин Р. С. Методика финансового анализа. – М. : ИНФРА, 2000.

45. ДСТУ ISO 9000-2001. Системи управління якістю. Основні положення та словник.

46. International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards [Electronic resource] : Basel Committee of Banking Supervision, July 1988 // Bank for international settlements : official website. – Mode of access : <http://www.bis.org/publ/bcbs04a.pdf>.

47. Сало І. В., Криклій О. А. Фінансовий менеджмент в банку. – Суми : Університетська книга, 2007.

48. Розпорядженням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 12.04.2012 р. № 553 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KL120293.html.

49. Рішення Національної комісії з цінних та фондового ринку № 1900 від 25.12.2012 «Про затвердження Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>.